

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rekopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rekopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštne znamke.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Volja

za celo leto 4 krome.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 via
od garmend-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 28. marca 1914.

Št. 12.

Gospasveška davorija.

K 18. sušcu 1914. — Jezernikov.

Ob zori je vila z gorovja vzletela,
nad vojvodskim stolom mahnila z roko,
preroško je pesem nad grobljo zapela,
ujelo je blaženo pesem uho:

»Oj bratje, po hribih kresovi gorijo,
do neba se dviga gorečih gor soj,
po dolih pa srca Slovencev plamtijo,
svoboda se bliža, oj bratje, na boj!

Že zmage pijanih čet vrisk nam udarja
in mečev jeklenih žvenket skozi zrak.
Pozdrav vam, poslanci, na krilih viharja!
Po gorah in dolih izginja nam mrak.

Še mrtvi pri vojvodskem stolu budé se,
začudeno dvigajo 'z groblje glavé.
Čez grobljo osvete zdaj spevi glasé se,
da stresajo radosti gore vrhé:

„Čuj, groblja, ti tužna, čuj, zemlja, ti sveta,
čuj spev, Gospa-Sveta, čuj, sveto poljé,
oj vode ve kalne, jezera zakleta,
oj vojvodje mrtvi, oj mrtve goré!

Zasužnjenje bratov ječanje je čula
Matjaževa vojska pod Peco-goro,
zamahnikralj z mečem, se vojska je vsula,
kot listja in trave je borcev bilo.

Po spanju let tisoč srca jim gorijo,
nevzdržno njih sila kipi ven na plan,
in kopja in meče junaki vihtijo,
na zadnji hrumijo krvavi mejdan.¹

Že zmage pijanih čet vrisk nam udarja
in mečev jeklenih žvenket skozi zrak.
Pozdrav vam, poslanci, na krilih viharja!
Po gorah in dolih izginja nam mrak!

¹ Mejdan: boj.

Osvečeno polje, zdaj mirno boš spalo,
v grobovih na groblji vzkli blažen pokoj,
osvečen je narod, je robstvo nehalo,
končan je krvave osvete naš boj!«

Petstoletnica zadnjega umeščenja koroških vojvod.

V sredo zvečer — 18. marca 1914 — je
zbralo celovške Slovence in več slovenskih
gostov z dežele v veliki dvorani hotela Tra-
besinger izredno zgodovinsko slavje. Ta
dan je minulo ravno 500 let, ko se je pred
Krnskimi gradom odigral dramatičen prizor
zadnjega ustoličenja koroških vojvod po
starodavnem slovenskem običaju.

Važna petstoletnica, ker nam
spričuje, da je bil v koroški deželi
deželni jezik le slovenski je-
zik, da so deželni vladarji pre-
jemali vladarsko pravico iz rok
svobodnega slovenskega kmeta, kar je
zadnji ostanek državnega prava slovenske-
ga naroda.

Obenem je to žalostna petsto-
letnica, ker nas spominja le nekda-
nje moči in slave slovenskega kmeta, ne-
kdanjega ponosa in samozave-
sti slovenskega kmeta na Koro-
škem, katerega ponosa, samozavesti ni več.
Svobodni slovenski kmet je po-
stal pokoren suženj, ponižen hlapec
Nemcev! Nekdaj od cesarjev in de-
želnih vladarjev, ki si jih je volil
najpreje sam, potem pa jih je prostovoljno
priznaval, spoštovan, je sedaj zaniče-
van od tujcev, ki so prišli v deželo za Slo-
vence. Njegov jezik, njegova le-
pa govornica je bila vojvodska
govornica, sedaj so jo izgnali že iz zad-
nje kanclije, popačili so to lepo govornico
uradi in šole in sedaj to knežjo govornico še
preganjajo, zasramujejo.

Koroškemu slovenskemu kmetu velja
predvsem znana pesem:

Oj Slovani, kje so vaše meje?
Oj, Slovani, sluge narodov!

Na najlepšem polju, kar smo jih imeli
Slovenci, na najslavnejšem polju, kjer je bi-
valo najmočnejše in najbogatejše slovensko
pleme, je izumrla slovenska vojvodska
govornica, kakor v Krnskem gradu, ali pa so
potomci tistih slavnih, mogočnih samoza-
vestnih kmetov sramotno uklonili svoj til-
nik pred privandranim tujcem, kakor v naj-
bližnji okolici Celovca.

Temu primerno smo obhajali v Celovcu
spomin na 500letnico. Priznan sloven-
ski zgodovinar dr. Gruden je imel
znanstveno predavanje o zadnjem
umeščenju koroškega vojvoda po sloven-
skem obredu. Gosp. predavatelja je ob ži-
vahnem ploskanju poslušalcev iskreno po-
zdravil predsednik »Narodne čitalnice«
gospod Stuhec. Bilo je dobro, da je govoril
o tem znanstveno slovečrazisko-
valec slovenske zgodovine, ki
našo zgodovino vse drugače pozna, kakor
kak Aichelburg ali Dobernig ali kak drug
mazač v nemških listih.

Pred 500 leti.

Četrto nedeljo v postu, 18. marca 1414,
se je dal Habsburžan Ernst Železni po staro-
davnih navadi umestiti za koroškega voj-
voda. Svobodni slovenski kmet ga je ume-
stil na knežjem kamenu pred Krnskimi gra-
dom po stari navadi in pravici, kakor je za-
pisal zgodovinar župnik Jakob Unrest, ki
je še živel pod vtisom tega znamenitega do-
godka.

Veliko navdušenje je zavladalo
med koroškim prebivalstvom, ko se je po
dolgih letih zopet vršil starodavni
obred z vsem svojim sijajem. Vojvodo Ern-
sta so slavili kot obnovitelja starih pravic,
poveljevali so dogodek s slikami in napisi.
In vendar je bilo to umeščenje na knež-
jem kamnu zadnje svoje vrste. Habs-
buržani so sicer še parkrat sprejeli poklon
deželnih stanov na častitljivem vojvod-
skem prestolu, toda umeščenje po

Podlistek.

Iz Rormeistrovih zapiskov.

Sestavil Štefan Singer.

(Dalje.)

e) Dve čudodelni podobi v mestni
cerkvi.

Mestna cerkev v Celovcu hrani dve po-
dobi, kateri ljudstvo zelo časti. Ena je na
stranskem oltarju desno od stranskega juž-
nega vhoda; ljudstvo jo imenuje »Marijoč-
na podoba«; druga je v glavnem oltarju,
Kristusova podoba »božje glave«.

Okrog leta 1862. se je zgodil pri Marijini
podobi »mirakl«. Stari ljudje, tako tudi Kri-
štofinja v Škofičah, ki so ženo videli — pri-
povedujejo, da se je neka žena skrila zvečer
v cerkev z namenom, da bi Marijini podobi
ukradla lepe in drage kamene, s katerimi
je bila okrašena. Ko je zvečer cerkovnik od-
zvonil večernico, se je dotična ženska skri-
la v spovednico, tako da je mežnar ni opa-
zil. Zjutraj, ko odpre cerkev, zagleda pred
Marijino podobo stari žensko postavo. On
gre tja in vidi, da ženska drži Marijin okras
v roki, a se ne more zganiti. Hitro pokliče
stražnika, ki žensko odvede k sodnji, kjer
je ženska izpovedala svoj zločin, da je ho-
tela ukrasti Marijin okras, a se ni mogla

več zganiti, kakor hitro je imela v rokah
Marijine dragocenosti. Okras se je Mariji
vrnil in ženska je dobila zaslužen kazni.
Pa ne le radi tega »mirakla« je ljudstvo ča-
stilo in še vedno časti ono Marijino podobo,
ampak tudi radi raznih milosti, katere so
prejeli ljudje na priprošnjo Marijino pred
to podobo. Župnik Rormeister pripoveduje
v svoji kroniki, kako je ta podoba prišla v
Celovec.

V vasi Poez, ki je dve milji oddaljena
od mesta Callo na Zgornjem Ogrskem, je
živel kmet z imenom Pigir. Bil je obenem
tudi kmetski ali vaški sodnik. Ta se je za-
obljubil, da bo dal naslikati Marijino po-
dobo. Res je sliko naročil pri kmetskem sli-
karju z imenom Štefan Pap. A ker je slikar
zahteval za podobo 8 goldinarjev, se je kme-
tu ta vsota zdela previsoka in podobe ni ho-
tel kupiti. Pozneje kmet Pigir hudo zboli in
mora celih 20 tednov biti v postelji. V bo-
lezni se zopet spomni svoje obljube, kupi
drugo Marijino podobo, katera je bila bolj
poceni. Ono podobo pa, katero je slikal sli-
kar Pap, pa kupi kmet Lovrenc Hurta in jo
daruje cerkvi v Poez. Ljudstvo je to podobo
20 let brez prave vneme častilo kakor
druge podobe. Dne 4. novembra leta 1696.
— bila je 21. nedelja po Binkoštih — je za-
čela ona podoba točiti krvave solze, kar je
zapazil najprej star kmet in o čemer so se
prepričali vsi drugi vaščani.

Ta čudežna prikazen — krvave solze na
Marijini podobi — je trajala od 4. do 7. no-
vembra, dne 9. novembra — bil je petek —
so se solze zopet prikazale ter trajale do 14.
novembra, nato zopet izginile 11 dni ter se
pojaviše dne 27. novembra do 8. decembra,
na praznik Marijinega brezmadežnega spo-
četja. V tem času so prišli od vseh strani
ljudje gledat ta čudež. Poleg drugih je celo
stvar pregledal in raziskal general Cor-
belli, ki je podobo eno uro dolgo držal v ro-
ki in Marijine solze brisal z belo rutico.

Generalova roka, katere štiri leta ni
mogel ganiti, je ob tej priložnosti čudežno
ozdravela. Omenjeni general je oskrbel po
slikarju Klobuhohlir več enakih podob, iz-
virno podobo Marijino pa je poslal cesarju
na Dunaj, kjer so jo dne 7. julija 1697. v slo-
vesnem sprevedu nesli v stolno cerkev sv.
Štefana in potem tudi zapored po drugih
dunajskih cerkvah v češčenje izpostavili.
Češčenju te podobe so pripisovali slavno
zmago nad Turki pri Zenti dne 11. septem-
bra 1697.

Očitna kazni božja pa je zadela nekega
Kalvinca v Ešedinu, ki je o čudodelni Ma-
rijini podobi bogoskrunsko govoril. Glava
mu je naenkrat močno otekla, ni več mo-
gel govoriti, in preden so ga domu prinesli,
je umrl.

Od te čudodelne podobe je dal Jakob
Nejs, trgovec in župan v Celovcu, napraviti

kmetu je izostalo in ž njim je izginil iz zgodovine zadnji ostanek slovenskega državnega prava, ki je imel svoj izvor v nekdanji demokratični socialni uredbi našega ljudstva.

Narodova pravica.

Koroško plemstvo in ljudstvo sta se zavedala, da gre pri umeščenju vojvod za važne narodove pravice, za častljivo posebnost koroške dežele, ki spominja na starodavne karantanske (koroške) vladarje, na vojvodo Inka in njegove prednike. Saj je zapisal opat Ivan iz Vetrinja: »Korošci pravijo, da noben knez v njihovi deželi ne more razdeljevati zajmov (Lehen) in izvrševati sodne oblasti, ako se nad njim ne izvrši obred po stari navadi, da se namreč na svoj sedež (na knežji kamen) slovesno umesti.« Torej šele z umeščenjem je postala vojvodova oblast na Koroškem pravno veljavna in priznana.

Odkod izvira ta obred umeščenja, ki ga v poznejših časih niso več prav razumeli? Ta obred ima svoj izvor v slovenski zgodovini v času, ko so Slovenci imeli še popolno narodno samostojnost in živeli pod lastnimi oblastniki. Vsaka druga razlaga je brez vsake zgodovinske podlage, je izmišljotina, bajka. (Gospod Dobernig, ta sloveči »Märchenerzähler«, pripoveduje torej v »Tagespösti« zopet prave bajke. Vidi se, da je Dobernig slovenskega rodu, ker nima sreče. Op. ured.)

Umeščenje star slovenski obred.

Vsi stari Jugoslovani, tudi Slovenci pred več kakor dvanajststoletji, so živeli v zadrugah, ki jo smemo imenovati razširjeno družino. Obsegala je več družin, pod eno streho združenih po krvnem sorodstvu, ki so imele skupno gospodarstvo. Načelnik je bil starejšina. (Ta izraz je še sedaj v rabi in imenujemo Slovenci »starejšino« pri ženitvah moža, ki je prvi in najuglednejši izmed svatov, ki takorekoč vodi ženitovanje in ima zapovedovalno pravico. Op. ured.)

Ni dvoma, da so tudi Slovenci prinesli to družabno ustanovo seboj v sedanjo svojo domovino in jo ohranili vsaj deloma ves srednji vek do polpreteklega časa, kakor dokazujejo stari zapisniki; v teh se zadrugarji pogosto imenujejo »tovariši« (socii), »sodrug« (complices — nemško: gesellen, mittail, gemeiner). Take zadruge se omenjajo pri Slovencih na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem.

Nemci niso živeli v zadrugah, in zato so zadruge pri Slovencih najprej tam izginile, kjer se je najprej čutil nemški upliv. Ohranile so se pa celo do 19. stoletja med kmečkim ljudstvom v Beli Krajini, pri ogrskih in beneških Slovencih. Načelnik teh zadrug se je imenoval »starejšina«, tudi »gospodar« ali »domačin«. Značilno je, da

enako sliko na Dunaju s pozlačenim okvirjem, katero je dal dotakniti z izvorno podobo in jo daroval mestni cerkvi. Z veliko slovesnostjo, z godbo in bobnanjem, je župnik Rormeister dne 21. novembra 1697. leta v prisotnosti plemstva in duhovščine to podobo v Celovcu v mestni cerkvi razobesil v češčenje. Verniki so podobo z raznimi darili in dragocenostmi obdarovali in jo še zdaj visoko častijo.

Druga podoba, katero ljudje goreče častijo, je podoba »božje glave«. Sicer te podobe in z njo združene »pobožnosti božje glave« ni uvedel Rormeister, ampak njegov drugi naslednik župnik Lovrenc Klein, a ker je »bratovščina božje glave« skoraj vsem koroškim Slovencem znana in šteje med njimi mnogo udov, naj sledi tukaj njen nastanek.

Marija Rupreht, trgovčeva žena v Celovcu, je sprejela žalostno sporočilo, da je njen mož na potovanju v Gradcu hudo zbolel. V zaupanju v božjo pomoč, se zaobljubi, da hoče mestni cerkvi v Celovcu darovati Odrešenikovo podobo, ako njen mož ozdravi. Res se njena želja izpolni, mož se vrne domu zdrav.

Oba sta hotela zdaj dano obljubo izpolniti, pa v Celovcu ni bilo dobiti pripravne podobe in tudi ne slikarja. Dve leti sta minuli, ne da bi se jima kljub vsem povpraševanjem posrečilo dobiti primerno Kristusovo podobo. Prejela sta svete zakramente ter

imenujejo stari viri »starejšino« tudi kmeta, ki je imel oblast umeščevati koroškega vojvodo.

Več zadrug, ki so bile med seboj v rodovinski zvezi in ki so bile skupaj naseljene v kaki pokrajini, je sestavljalo pleme ali rod (Stamm). Vsako pleme je imelo svojo skupno upravo, župo ali županijo, kateri je načeloval župan. Še dandanes je med Slovenci županska oblast najuglednejša in najbolj priznana, pa tudi najstarejša. Pod svojo oblastjo so imeli velike okraje, kjer so imeli vso upravno, sodno in vojaško oblast. Na njih mesto so pozneje stopile frankovske grofije, nakar so se tudi nekdanji župani začeli imenovati grofi (»comites«).

Hrvatska županija.

Posebno važna je bila v staroslovenski zgodovini županija, ki je obsegala središče sedanje Koroške, ono lepo pokrajino, ki se razteza med Vrbskim jezerom in Velikovcem ter od Drave do pogorja onkraj Št. Vida in ki jo namakata reki Glina in Krka. Še v listinah 10. stoletja se ta pokrajina imenuje »Hrvatska župnija« (pagus Chrouati), ker se je menda jugoslovansko pleme, ki se je todi naselilo, nazivalo v enakim imenom kakor plemena v Primorju in Dalmaciji. Na staro ime te županije še dandanes spominjajo tri vasi, ki se nazivljajo Krabathen. Ta pokrajina je zelo rodovitna, pripravna za poljedelstvo in živinorejo. Zato je pleme, ki se je todi naselilo, kmalu dobilo prvenstvo nad drugimi slovenskimi rodovi. Tu je bil znameniti »Karantanski grad«, pozneje »Krnški grad« imenovan. To staro ime kaže, da je veljal »Krnški grad« za glavno mesto ali glavni grad v deželi, tu je moral biti v dobi paganstva pomenljiv kraj bogočastja in ob času vojske važno zbirališče. Vse to je povzročilo, da je dobila »Hrvatska županija« velik političen pomen in da se je pod njenim vodstvom osnovala neka slovenska zvezna država, ki se pojavlja že pod kraljem Samom in se je vsaj deloma ohranila še pod slovenskimi karantanskimi vojvodi: Borutom, Gorazdom, Hotimirom, Valkunom in Inkom.

Plemenske županije izprva niso bile med seboj v zvezi, pač pa so združenje plemen pospeševali razni zgodovinski dogodki, kakor skupen odpor proti Obrom, Bavarcem in Furlanom. Morda so se razna plemena izprva le ob času vojske združila pod vodstvom skupnega vladarja, kar potrjuje beseda »vojvoda« (dux), a njegova oblast je tudi ob miru ostala ugledna in uplivna.

Slovenska zvezna država.

V začetku osmega stoletja je bila slovenska zvezna država že gotovo osnovana.

Boga goreče prosila, da razsvetli kakega slikarja, kateri bi slikal zeželjeno podobo in jo njima poslal.

Živel je pa takrat v Celovcu neznan ubog slikar, katerega imena kronika ne imenuje, z ženo in otroki v veliki bedi in uboštvi. K bridkemu pomanjkanju se še priseli bolezen. V svoji boleznini išče slikar tolažbo v premišljevanju bridkega trpljenja Jezusa Kristusa. V svoji domišljiji je videl s trnjem kronano glavo Zveličarjevo, katero je sklenil tudi naslikati. Delo mu je izvršno uspelo. Podobo izroči svoji ženi, naj jo v mestu proda ali zastavi. Božja previdnost pelje slikarjevo ženo tudi h gospej Mariji Rupreht, kateri je podoba takoj ugaljala. Kupila jo je takoj za 30 srebrnih grošev. Trgovčeva žena dá podobo v lesen okvir in hiti z njo k mestnemu župniku Lovrencu Kleinu (1737—1750) izpolniti svojo obljubo. Župnik pa, ko je videl, da ima Kristus na podobi naslikan trn, ki prebode spodnje ustnice, se je obotavljal podobo razobesiti v cerkvi, ker sveto pismo o takem mučenju nič ne pripoveduje. Zahteval je zato, naj slikar trn izbrise in podobo preuredi, potem šele bi jo mogel obesiti v cerkev. To prenovljenje pa trgovcu Ruprehtu ni bilo po volji, tako je moral on podobo sam hraniti doma. Po naključju pa dobi Rupreht od svojega brata, ki je bil frančiškan, neko staro knjižico, v kateri je bila tiskana podoba trpečega Zveličarja, ki je imel s trnjem

Zgodovinski viri nam imenujejo okoli leta 738. Boruta kot vojvodo Karantancev. Vladarska oblast je sicer takrat že bila v njegovi rodbini dedna, vendar čitamo, da je še vedno bilo odvisno od ljudstva, oziroma od njegovih županov, katerega da so priznali za vojvodo. Tako poroča neznan bavorski zgodovinar: »Po smrti Borutovi so Bavarci Gorazda, ki je postal že kristjan, na prošnjo Slovencev poslali nazaj, in oni so ga napravili za vojvodo.« Že takrat je morala volitev novega kneza, oziroma njegovo umeščenje biti združeno z gotovo slovesnostjo in določenim obredom, ki je menda odgovarjal umeščenju župana pri posameznih plemenih. O Hotimiru namreč poroča isti zgodovinec: »S privoljenjem kralja Pipina so dali na prošnjo imenovanega ljudstva Hotimira nazaj, ko je bil že kristjan postal. Oni so ga sprejeli in mu izročili vojvodstvo.« Misliti si moramo, da se ta »izročitev« ni vršila na tihem in skrivnem, temveč javno, vpričo ljudstva. Gotovo pa je, da se v teh poročilih jasno izraža demokratična misel, da ljudstvo prosto voli svojega poglavarja in mu samo izroča vladarsko oblast. In ta misel se je ohranila tudi pozneje skozi sedem stoletij v obredu vojvodskega umeščenja, čeravno je takrat vsak upliv podložnega ljudstva na zasedanje vladarske stolice že davno minul.

Umeščenje na knežjem kamenu.

Ločiti pa moramo umeščenje na knežjem kamenu pred »Krnskim gradom« od poznejše poklonitve, ki jo je knez sprejemal na vojvodskem prestolu. Le prvo je bistveno in je imelo pravno posledico, da je bil knez kot vladar v deželi veljavno priznan in je smel izvrševati vladarsko oblast. Ako je potem popoldne (ne več v kmetijski noši, ampak v knežji obleki) sedel na starodavnem vojvodskem prestolu blizu Gospa Svete, sodil in podelejal zajme, to ni bilo drugega, kakor prvo javno in slovesno izvrševanje pridobljene oblasti.

Že v srednjem veku se niso mogli poročevalci dovolj načuditi, da nastopi knez pri umeščenju v slovenski kmečki noši, vodeč seboj lisastega bika in enako barvano kobilo, ki se je preje rabila že za poljsko delo. Za poznejše nemške vojvode to ni bilo majhno ponižanje, ker so bili vajeni pri slovesnih prilikah nastopati z vsem sijajem visokih gospodov. Vendar nam prav ta vojvoda v kmečki opravi, v katerem lahko spoznamo preprostega slovenskega župana, dobro predstavlja razmerje, ki je izprva vladalo med glavarjem in ljudstvom. Slovenski vojvoda se kaže v vseh stvareh enakega kmečkemu ljudstvu, ki ga obdaja. S kmetijstvom se živi, kakor izpričujeta ži-

preboden jezik. S to knjižico gre k mestnemu župniku, ki se zdaj ni več branil razobesiti podobe v mestni cerkvi.

Češčenje »božje glave« se je hipoma širilo. Darovi so bili tako obilni, da so mogli že tri mesece pozneje postaviti poseben oltar za »podobo božje glave« in namesto lesenega okvirja napraviti srebrni okvir s srebrno krono. Posebno zaupanje do »božje glave« so pokazali Celovčani leta 1749., ko je razsajala v mestu kužna bolezen, ki je vsak dan 10 in še več ljudi spravila v večnost. Mestno zastopstvo je naprosilo mestnega župnika Lovrenca Kleina, da bi opravil pobožnost pred »podobo božje glave« za odvrnitev kužne bolezni, ki je nato kmalu nehala. V hvaležen spomin se je ta devetdnevica vsako leto obhajala in se še danes opravlja.

Leta 1761. so izdali tiskano knjižico o ustanovitvi te pobožnosti, v kateri je nešteto mnogo uslišanj in čudeznih dogodkov. V zakristiji hranijo tudi votivno podobo, katero je cerkvi daroval tesarski mojster Tomaž Karner leta 1834. Napis spodaj pove, da je dne 14. oktobra l. 1834. ob 8. uri zjutraj pri popravljanju strehe na stolpu z ogrodja 22 sežnjev (klafter) globoko padel Marko Kointsch, tesarski pomočnik (stric Val. Koinča, gostilničarja na Vrbi), prebil cerkveno streho, a ostal čudežno nepoškodovan, ker se je priporočil »božji glavi«.

(Dalje prih.)

vali ob njegovi strani, v obleki in skromnem, treznem življenju (požirek vode iz klobuka) je enak drugim kmetom in tudi svojo vladarsko oblast hoče zastaviti v prosep kmetijstva, ker daruje živali, obleko in denar kmetu, svojemu umestitelju.

Svobodni slovenski kmetje.

Kmet umestitelj je bil svobodni slovenski kmet. Pravico umeščevanja je imela neka rodbina pri Krnskem gradu in jo je smel izvrševati najstarejši tega rodu. V poznejših stoletjih se omenja ta pravica v zvezi z dvema zemljiščema v Blažjivasi in Trnjivasi. Rodbina v Blažjivasi je dobila pozneje od nemških knezov pridevek »Edlinger«. »Edlingerji« so bili svobodni kmetje, ki niso bili podvrženi tlaki in drugim bremenom podložnega kmečkega stanu. Živeli so na svojih zemljiščih, imeli svoje posebne pravice, smeli nositi orožje in so imeli svojega sodnika. Zgodovinske preiskave so dognale, da so bili »Edlingerji« ostanek nekdanjih slovenskih, svobodnih kmetov, ki so si ohranili tudi pod oblastjo nemških vladarjev in plemičev svojo neodvisnost in živeli po starem običajnem slovenskem pravu.

O obredu umeščevanja samem bomo poročali drugokrat.

Predavatelj je za svoja jasna in zgodovinsko trdna podprta izvajanja žel vsestransko pohvalo in se mu je ob navdušenem ploskanju občinstva v imenu »Narodne čitalnice« zahvalil njen podpredsednik gospod dr. Rožič.

Koroški Slovenci smo imeli torej svoje, od ljudstva izvoljene vojvode; pa tudi pozneje, ko so prišli Slovenci pod nadoblast nemških Bavarcov in so dobili Slovenci nemške vojvode — radi ali neradi — podvreči staremu obredu, po katerem izroči vladarsko oblast vojvodu v imenu slovenskega kmečkega ljudstva svoboden slov. kmet. To je bila pravica ponosnega naroda, in to dejstvo je gospod dr. Gruden sijajno dokazal.

Nemški politikastri kakor Dobernig, v katerem se ne pretaka nemška kri, pa bi radi celo to utajali in zavijajo zgodovinske resnice. Toda Dobernig ni samo plitev politik, ampak v svojih člankih dokazuje, da je še bolj plitev zgodovinar. V »Tagesposti« se sklicuje na nemška, sicer v tem vprašanju precej pristranska zgodovinarja Puntscharta in Goldmanna, toda njegov članek dokazuje, da tudi ta dva zgodovinarja pozna le bolj po imenu. Zato mu priporočamo, da preštudira zlasti Puntscharta, pa tudi sicer vsega spoštovanja vrednemu vitezu Jakschu naj pove, da tudi on ne bo predrugačil zgodovine, ampak ostane kakršna je bila.

Po teh prizadevanjih bo spoznal svet še bolj, kakih grdih, nemoralnih sredstev da se poslužujejo naši nemški nacionalci, da bi svet ne izvedel o »koroškem vilajetu« in da bi prikrili, kar jim je neljubo. (Vse zastoj!) Po celi naši državi in izven nje vedno bolj spoznavajo, kake neznosne razmere da vladajo na Koroškem, in jih — obsojajo. Zato tudi zatrdno upamo, da vse slovenske Koroške ne bo zadela žalostna usoda ponemčenega Gosposvetskega polja.

Politične vesti.

Slovenci v Gorici vstajajo.

Goriški Slovenci so imeli sijajen shod, na katerem so govorili poslanec Fon, profesor Košnik, dr. Puc in Franc Kremžar; pripravljajo se za mestne volitve. Bog živi vrle boritelje na slovanskem jugu!

Krščanska zmaga na Dunaju.

Pri volitvah v mestno občino dunajsko so v 3. razredu krščanski socialci zmagali na Dunaju v vseh okrajih z veliko večino. Še tisti okraj, ki so ga dosedaj imeli socialni demokratje, so si priborili krščanski socialci. Čudovito so narasli v nekaterih okrajih češki glasovi; nemški nacionalci pa imajo na nemškem Dunaju naravnost smešno majhne številke. Tako je dobil v okra-

ju Čeh Exner 108 glasov, nemški nacionalci Linhart 59, v Favoritu Čeh dr. Drozda 160 glasov, nemški nacionalci nobenega, v Meidlingu Čeha Maly 109 in Ružička 114 glasov, nemški nacionalci Jäger 104, Künzl 103, Hörting 113 glasov. V Ottakringu so kandidati meščanske češke stranke dobili po 117 glasov, češki socialdemokrati pa po 173 do 175 glasov. V Hernalsu so dobili Čehi po 98 in Brigittenau po 87 glasov.

Državljanska vojna na Angleškem.

Ker je sklenil angleški parlament, da dobi Irska samostojnost, je sklenila velika protestantska kolonija Ulster, da se upre, četudi z oboroženo silo uvedbi irske avtonomije. Angleška vlada pa vztraja na svojem sklepu in zato se je bati, da izbruhne v kratkem državljanska vojna.

VABILO

na

VI. OBČNI ZBOR

„Slovenske kršč. soc. Zveze“

dne 2. aprila 1914 ob 1. uri popoldne
v veliki dvorani hotela Trabesinger
v Celovcu, Velikovaška cesta.

□ □ □

Spored:

- Pozdrav predsednika (dr. Rožič).
- Poročilo tajnika in blagajnika (gosp. Vajncerl).
- Govor državnega poslanca dr. Korošca. Vsebina: Ustoličenje koroških knezov.
- Kratek program za bodočnost (g. podpredsednik).
- Volitev odbora.
- Slučajnosti.

VI. občni zbor imamo, in ta občni zbor se vrši v znamenju spomina na ustoličenje

koroških vojvod. Počastil nas bo sedanjí voditelj jugoslovanske delegacije, dr. Korošec. Jasno je torej, da mora biti ta občni zbor veličasten.

Koroški Slovenci, ali ni celo leto Zveza kot zvesta mati Vas zbirala po celi deželi?

Ali ni Zveza dvignila krščanski prapor na velikanskih Konstantinovih slavnostih v Blačah, Pliberku, Prevaljah, Črni, na Strmcu, na Višarjah, v Švabeku, Grabštajnu in v Gospej Sveti?

12.000 Slovencev je bilo zbranih pod zastavo Zveze v teh slovesnih trenutkih!

Ali ni Zveza Vam tolmačila blagi spomin pokojnega Andreja Einspielerja na neštivilnih shodih?

Ali ni Zveza nedeljo za nedeljo bila zastopana po gubernikih na Vaših shodih?

Ali ni Zveza popeljala 700 koroških Slovencev v belo Ljubljano na katoliški shod?

Zdaj Vas pa Zveza prosi: Pridite Vi v Celovec, zdaj imate besedo Vi: Zilani, Rožani in Podjunčani!

Povejte nam svoje želje, dajte nam pogum za nadaljno delovanje.

Občni zbori so obračun za preteklost.

Da mora biti vsako društvo zastopano po nekaj članih, to je itak jasno, želimo pa, da se udeležijo sploh vsi prijatelji našega dela tega občnega zbora.

Vabimo posebno čast. gg. duhovnike in gg. učitelje na ta občni zbor.

Gre se namreč: Za našo staro pravdo.

Dr. V. Rožič,
predsednik.

Dr. L. Ehrlich,
podpredsednik.

J. Vajncerl,
tajnik in blagajnik.

Odborniki:

Franc Smodej, dr. Gregor Rožman, Kus, Müller,
ga. Činkovic.

Dnevne novice in dopisi.

Ob 500letnici vstoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku — vsi Slovenci za koroške brate in svoje pravice! Mariborska »Straža« piše: »Dobernigu ni prav, da se izvenkoroški Slovenci tako živahno zanimajo za »predvsem koroško petstoletnico«. Omejuje pa to zanimanje samo na Kranjce, kateri so mu vboče obležali v železnicu. Morda je vzrok za to čudno animoznost iskati v tem, da so Dobernigovi pradedi bili Kranjci, ki so nekoč preko Karavank primahali na Koroško. Nemara mu zato njegova »kranjska žilica« ne da miru. Ni res, da bi se samo Kranjci zanimali

za koroške Slovence. Mi Štajerci simpatiziramo z njimi ravno toliko in celo še bolj, ker imamo izvojevati slične boje kot naši koroški bratje. In mi dobro vemo, da je kakor za nas Štajerce, tako predvsem za Korošce edina rešitev politično združenje. Zedinjena Slovenija, nemški Bauernschreck, pred katerim trepetata tudi Dobernig! Pa se bodo morali udati in privaditi. Mi Slovenci in predvsem koroški Slovenci imamo zgodovinsko pravo do zedinjene Slovenije. — Kaj je bila stara, velika Karantanija, ki je obsegala Koroško, Kranjsko, Štajersko in tudi južne dežele doli do Krke in istrskega Krasa, drugega nego zedinjena Slovenija pod habsburško dinastijo. Za tem ciljem hrepeni ves naš narod. To je skupni politični cilj vsega jugoslovanstva. In letošnja slovenska petstoletnica nas navdaja z novo močjo v tem našem velikem stremljenju.

Ljubljanski in celovski magistrat. »Sl. Narod« je hud, da je naš list razkril, kako podpirajo liberalci na ljubljanskem magistratu celovške Slovence. Celovski magistrat dela vedno težave slovenskim vlogam celovških Slovencev, in župan dr. Metnitz se sklicuje nato, da niti ljubljanski magistrat ne pošilja celovškemu slovenskih vlog. Če pa že katero pošlje, pa doda nemški prevod. »Slovenski Narod« pravi, da dela »Mir« ljubljanskemu magistratu krivico in da laže. Razumemo, da je naše poročilo gospode v Ljubljani pogrelo, pa zasluzeno. Še enkrat poudarjamo, da vzdržujemo vse, karkoli smo o tej zadevi pisali, laž pa prepuščamo »Slovenskemu Narodu«. Ne le od cele vrste ljudi, ki jim je pravil vse to dr. Metnitz sam, smo bili v tej zadevi poučeni, ampak uredništvo se je informiralo pri dr. Metnitzu samem, ki je vse potrdil in ni mogel dovolj prehvaliti kulantnosti ljubljanskega magistrata. Kaj pa na to porečejo »Slovenski Narod« in »naprednjaki« na ljubljanskem magistratu?

Na naslov c. kr. okr. šolskega nadzornika J. Socherja v Velikovecu. V muzej spada uradna dopisnica, kojo je pred osmimi dnevi prejel knezo - škofijski župni urad na Sp. Koroškem od nekega šolskega vodstva blizu Pliberka. Naslov se glasi: »An das Pfarramt in...« N. Vsak c. kr. urad in večinoma tudi priprosti ljudje vedno naslavljajo: »An das hochwürdige Pfarramt« (Prečastitemu župnemu uradu itd.), šolsko vodstvo pa ne ve tega. Pač ni čudež, da otroci, ki izstopijo iz ljudske šole, niti naslovov ne znajo pisati! Saj že v svetem pismu beremo, da »Učenec ni nad učenikom«. Gospod Socher, tu je polje za Vaše delovanje, tu notri utaknite svoj nemčurski nos! Umevno, da je tudi dotični župni urad v isti obliki odgovoril.

Trdnjava Naborjet izdana. Topničarski podčastnik Brzesky v Naborjetu je izdal Italiji načrt avstrijskih trdnjav v Naborjetu. Seveda so ga aretirali. Na njegovem stanovanju so našli dragocenosti v vrednosti 40.000 kron. Brzesky je živel zelo razkošno, in tako je postal sumljiv. Osumljene so baje še druge osebe v Trbižu in Žabnicah. V Ukvah so preiskovali v neki gostilni. Lepe reči to! Treba bi bilo samo še vojske, na katero so Nemci tako hujskali, pa bi bilo dovolj.

Šolske vesti in škandali. Imenovani so učitelj Karel Hecher v Črni za učitelja v Trnjivasi pri Celovcu, za učiteljice v Celovcu Adela Narath v Borovljah, Ana Schlusche v Vetrinju in Otilija Süsbauer na Dholici, za definitivnega učitelja na svojem mestu podučitelj Ivan Mihev v Podpeci. Podučitelj Jurij Lienhard je iz Tolstega vrha prestavljen v Suho, menda da bo lahko še tam nekaznovano mučil slovenske otroke. O tem škandalu bomo še govorili, oziroma se bo še govorilo. Takih klofut od c. kr. deželnega šolskega sveta tudi — koroški Slovenci ne bomo prenašali. — Za suplente so nastavljeni Rudolf Slive v Guštanju, Angela Egger v Malošah, Marija Eisenhut za Vrbo ob jezeru, Štefi Hoder v Železni Kapli.

Za »Südmarko« je agitiral na občnem zboru kotmarovaške podružnice državni poslanec Lučovnik. Znano je, da uganja »Südmarka« lutrovsko propagando. In pri volitvah se Lučovnik štuli še za dobrega katoličana in Slovca! Sram ga bodi! »Iz-

dajalstvo ljubijo, izdajalca pa zaničujejo!« je rekel poslanec Walcher, Nemec.

Dr. Angerer je tožil »Kärntner Tagblatt«, ker ga je ta list pošteno okrcal zaradi njegovih besed v deželni zbor: »Živimo žalibog v Avstriji«.

Nabori na Koroškem. Kmalu pride zopet čas, da gredo fantje na nabor, kjer se zanje odloči, ali bodo šli cesarja služiti ali ne. Fantje so tisti čas radi prav veseli ali pa prav žalostni, in sleherni človek se tedaj ozira na nje in jih opazuje ter se ali na njih zgladuje ali pa se jim posmehuje. Kakor pač fantje zaslužijo. Če meni kak fant, da se s tem postavlja, če se pijan valja po blatu ali kaže svojo mladeniško moč s tem, da ne more niti ravno stati, ali če preklinja ali grdo nemškutari, potem se naj le pazno ozre okoli sebe, in videl bo, da se mu vse posmehuje in ga zaničljivo gleda. Kako se v Celovcu n. pr. včasih Nemci posmehujejo slovenskim fantom, ki se jim pri vsaki besedi pozna, da jih je rodila slovenska mati, pa se le silijo s svojo spakedrano nemščino in kričijo nemške umazane pesmi. Kako ves drug vtis napravijo naši zavedni fantje, ki z zelenim šopkom za klobukom, ravni kot sveča in trezni lepo ubrano zapojejo slovensko narodno pesem. Še najzagriženejšemu Nemcu izvabijo spoštovanje, Slovenec pa je ponosen nanje, ko vidi, kako da se razločujejo od zapitih fantov iz ponemčenih krajev. Nabori se vršijo letos za beljaški okraj v Beljaku 22., 23. in 24. apr., v Podkloštru dne 25., v Trbižu dne 27., v Rožeku dne 30. aprila; za celovško okolico v Borovljah dne 2., 4., v Celovcu dne 5., 6., 7. in v Trgu dne 8., 9. in 11. majnika. V Svincu bodo nabori dne 15. in 16. in v Št. Vidu dne 18. in 19. majnika. Za velikovski okraj se vršijo v Velikovcu dne 22., 23., v Železni Kapli 25., v Dobrlivasi dne 26., v Pliberku dne 28. in Prevaljah dne 29. in 30. majnika. V Št. Pavlu dne 2., 3. in v Volšpergu dne 4. in 5. junija. Za mesto Celovec dne 8. junija in v Šmohorju dne 19. junija. Člana naborne komisije bosta gospod podpolkovnik Viljem plem. Maschke in gospod Teodor Sbarcea.

Kako je lep vojaški stan. Dne 23. sušca sta beljaška in trbiška garnizija druga proti drugi manevrirali. Dež, sneg in veter, ki je ta dan neusmiljeno razsajal od Trbiža do Beljaka, je tako »sovražniku« kakor »našim« koristil ali škodoval. Glavni in odločilni boj se je bil na črti od Lipe do Podkloštra ter delal sunder, da so leteli ljudje na kup in se vpraševali, kdo bo zmagal, Trbiž ali Beljak. — Ko pa je bil boj najbolj vroč, ko so puške in topovi najhuje grmeli, se zasliši nepričakovano ojster glas trobentačev, ki je naznanjal: konec je »vojske«! Kaj se je zgodilo? Nek infanterist iz Beljaka je tako nesrečno padel čez lipiške peči, ki so radi dežja in snega silno polzke, da si je zlomil eno roko in si pretresel možgane. — Nesrečnega moža so takoj obvezali in odpeljali v beljaško bolnico, kjer bo premišljeval o manevrih in »kako je lep vojaški stan«.

Amater-fotografil Društvo »K. S. A. F.« priredi v kratkem velezanimiv in brezplačen tečaj za bromni oljetisk (Bromoldruck), ki bo trajal par večerov. — Kakor je več ali manj znano, je ta tehnika v moderni umetniški fotografiji pridobitev zadnjega časa in je vsled svojih posebnih lastnosti zelo priporočljiva amaterjem, ki goje umetnost na polju moderne fotografije. — Predavanje, združeno s praktičnimi demonstracijami te tehnike, bo obsegalo tudi kratek pregled raznih drugih fotografskih procesov. Vsi, ki se nameravajo tečaja udeležiti, naj blagovolijo nemudoma javiti svoj naslov društvu »K. S. A. F.« v Ljubljani (katero daje tudi vsa druga potrebna pojasnila), da bo mogoče društvu pravočasno poiskati primeren lokal. — O kraju in času prireditve tečaja se prijavljene pravočasno obveste.

Dezertar. Nekega vojaškega beguna od 9. topničarskega polka so orožniki prijeli v Grabštanju, kamor je pobegnil iz Celovca.

Pretep vojakov pri »Buchenwaldu«. V gostilni pri »Buchenwaldu« v Celovcu so imeli dne 23. sušca ples. Pri tem so se stepili vojaki 7. pešpolka in topničarji. Policaju, ki je hotel nekega topničarja aretirati, so to-

variši istega iztrgali, pri čemer je nekdo pobasal policajevo ogrinjalo zoper dež. Gostilna je zato vojakom 7. pešpolka in 9. topničarskega polka prepovedana.

Odpor slovenskih dijakov proti Lahom. Ker so laški študenti na višji trgovski šoli v Trstu napadli slovenske dijake zato, ker so se pogovarjali v svojem jeziku, so jugoslovanski dijaki v mnogih mestih priredili demonstracije, tako na Dunaju, v Gradcu in Zagrebu ter pozivajo Jugoslovane, naj na shodih protestirajo zoper to, da bi Lah dobili v Trstu še visoko šolo. Zahtevajo, da se zagrebška univerza zahteva vsem jugoslovanskim dijakom, katerim se ne ljubi več držati hrbtov, da bi po njih mahali razni avstrijskega kruha preobjedeni Lah in Nemci. Prav imajo naši dijaki!

Zopetni odhod slovenskih vojakov v Albanijo. Dne 25. t. m. odide zopet okrog 100 mož močan oddelek slovenskega pešpolka št. 97 iz Trsta v Albanijo k mednarodni komisiji za določevanje albanske meje. V Albaniji dobi vsak prostak 5 K 8 vin. na dan in menažo. — Člani prejšnjega zimskega oddelka pripovedujejo, da so morali pozimi prestati velikanske telesne napore, po več noči so morali spati na prostem v hudem mrazu pod šatori.

Nemški cesar je obiskal našega cesarja na Dunaju, potem se je pa odpeljal na jug, ki si ga hodi ogledovati in si utrjevati zdravje na Krfu.

Samoumor dekleta. Dne 23. sušca je v Toplicah pri Zagorju ob Savi izvršila samoumor 17letna Cecilija Sajovec. V domači kuhinji se je z revolverjem ustrelila v senca in bila takoj mrtva.

»Francoska vera.« Žena ministra Cail- lauxova je ustrelila urednika lista »Figaro«, ker je objavil neke članke zoper njene- ga moža. Morilka, ki se je od prvega moža ločila in po francoski maniri, ki tako ugaja tudi našim svobodomislec, vzela drugega moža, je sodniku rekla, da je imel »Figarov« urednik še dve njeni pismi v rokah in da ga je ustrelila iz strahu, da bi tudi tisti dve pismi objavil.

Kača, dolga 6 metrov, je požrla v Rangpuru v Indiji nekega trgovskega potnika. Pred mestom so našli voz, potnika nikjer. Ko so preiskovali okolico, so dobili veliko kačo python, ki je spala. Ustrelili so jo in iz nje potegnili truplo angleškega potnika.

Nesreče, povzročene po lugovem esencu, se vedno bolj množijo. Otroci in odrasčeni zamenjujejo lugov esenc z drugo pijačo in ga pijejo. Lugov esenc jim ožge, izjé usta in želodec in hudo poškoduje, če že ne povzroči vedno smrti. Ljudje so čudno lahkomišelnost in postavljajo lugov esenc na kraje, kamor postavljajo tudi drugo posodo. Zato je deželna vlada glede prometa lugovega esenca razglasila tozadevne predpise in jih razširila.

»Reaktol.« Neka berlinska družba priporoča v raznih časnikih »zdravilo« zoper debelost »Reaktol«. Vlada je uvoz tega sleparskega zdravila prepovedala in svari lekarnarje pred tem »zdravilom«.

Šmihel nad Pliberkom. Nekako pred tremi tedni me je nekdo v »Štajercu« s podpisom: več kmetov — precej grdo pomazal. Za svojo osebo ne bi niti na to ne odgovoril, a dolžan sem skoraj zaradi dobro mislečih faranov. Nasproti nesramnemu obrekovanju in sumničenju izjavim kratko: vse od začetka do konca je le laž in grdo sumničenje. Laž, da bi bil koga spravljal na veselico; laž, da bi bil glede pevcev in pevkv prevzel kake dolžnosti ali obveznosti; laž, da bi se bil z osebo, na katero se namiguje, izvršno zabaval, ker sem z isto cel večer le par besed govoril. Resnica je to: da sem res ostal čez noč v Celovcu. Zakaj? Tega tu ni prostora razkladati. Dopisnik naj se potrudi k meni in bo vse zvedel. Kar se mi pa vsled tega hoče podtikati, je le golo sumničenje, ki spričuje bujno domišljijo dopisnikovo, katera pa istega posebno ne časti. Od precej dobro poučene strani se mi je reklo, da sem moral dopisuna razžaliti in da bi isti utegnili biti »ugleden« človek. Torej grdo maščevanje je vodilo tako nesramen dopis? Prosim pa pisca, da mi naznani svoje ime, ako je res »ugleden«, sicer zasluži ime lažnika in obrekovalca. Ž u p n i k.

Šmihel nad Pliberkom. (N e z g o d a.) Dne 21 t. m. se je Pernatov 6letni sinček na Dvoru ponesrečil. Bila sta z drugim mlaj-

šim fantom pri nekem »rolovcu«, ki je ležal na stolah. Najbrž sta ga sem in tje valila. Rolovc se je prevrnil s stola in padel otroku na glavo, katero je čisto zmečkal, da je takoj nastopila smrt. Pomilujemo starše!

Št. Štefan na Zili. Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan in okolico, r. z. z n. z. je imela dne 22. svečana svoj letni občni zbor, katerega se je udeležilo primerno dosti veliko število zadružnikov, akoravno vreme ni bilo ugodno. Zborovalce je pozdravil načelnik zadruge, občespoštovani gosp. Boštijan Hebein ter otvoril zbor, ki je bil v zmislu zadružnih pravil sklepčen in naprosil domačega župnika č. g. Antona Pelnára, da naj poroča o delovanju zadruge v preteklem letu. Iz poročila tajnikovega poročamo: Zadruška je v preteklem letu, ki je stalo v znamenju dragega denarja, delovala dobro. Vložilo se je na novo 98.425 K, vzdignilo 113.898 kron; posodilo se je na novo zadružnikom 29.580 K; dolžniki so vrnili 15.445 K; vseh vlog je koncem leta 458.114 K 34 h; zadružniki pa dolgujejo hranilnici 210.564 K 94 h; čistega dobička je bilo 2939 K 40 h, kateri se pridene rezervnemu fondu, ki je koncem preteklega leta narastel na vsoto: **30.785 K.** Zadruška je članica »Zadružne zveze« v Ljubljani, katera je izvršila postavno revizijo v dnevih 15. in 16. januarja 1913; hranilnica in posojilnica v Št. Štefanu ima 238 zadružnikov, ki imajo vplačanih 924 deležev. Tako kratko poročilo, iz katerega se lahko razvidi, da ta-le zadruška z božjo pomočjo naravno jako dobro deluje in kakor iz bilance razvidno, se mora imenovati ena iz prvih koroških slovenskih posojilnic. Z velikim zanimanjem so sledili zadružniki tajnikovemu poročilu, polni veselja, da je ljudski slovenski denarni zavod v Štefanu na Zili v osemnajstih letih svojega obstanka tako močno zrastel; slišali so, kakšne koristi imajo slovenski kmetje od tega zavoda, kako lahko se marsikateremu kmetu zdaj more pomagati. »Zdaj smo svoji gospodarji,« je rekel neki zadružnik, »in nam ni treba iskati usmiljenja.« V resnici! Kako težko se je godilo v prejšnjih časih kmetu, ki je bil v zadregi in kako pa zdaj? Če je pošten mož, gre k svojim iskat pomoči in isto tudi najde, ni od nobenega odvisen! Ravno predlansko in lansko leto je pokazalo, kakšna dobrota da je hranilnica štefanska. Vodstvo hranilnice in posojilnice se je izročilo dosedanjemu odboru, ki je bil soglasno zopet na novo izvoljen, oziroma od zadružnikov naprošen, da naj še naprej zadruge blagovolijo voditi v korist in v srečo Slovencev Zilanov! Bog naj blagoslovi štefansko hranilnico!

Vovbre. (Razpor med baronom in kmeti.) Med baronom Heldorfom in kmeti je prišlo do ostrega razpora. Kmetje so si vzeli v najem lov in s tem hudo zdražili gospodo, ki pač misli, da je lov gosposka predpravica. Helldorfov oskrbnik se hoče menda s tem maščevati, da zahteva od 45 posestnikov takojšnje plačilo raznih obveznosti. Ljudje morajo od »heršofti« kupovati drva, nastiljo, od nje v najem jemati polja in travnike ter so tako od nje zelo odvisni. Zdaj se jim menda hoče pokazati, da je grajska oblast še danes ravno tako občutna kakor nekdanj, ako se grajščak postavi. Obrjani so se postavili, Grebinjčani pa so menda grajščakovega osrbnika tako veseli, da so ga celo volili za svojega župana in se nikdo ni upal pri volitvi kaj prenarediti od njegovih naročil. Tako še v XX. stoletju poje bič ošabnih »valpetov«, čeravno pravijo, da je kmet svoboden.

Velikovec: Sadovi janičarskega nemčurstva in Lehlingshorta. Pred nekaj meseci je ukazala žena tukajšnjega črevljarskega mojstra, rodom Kranjca, g. Medveda — ona seveda tudi ne more prikriti, da je Slovenka, ker je hči znanih posestnikov iz Peračije, — da se naj njen sin vsede, ko se bo pri šolarski božji službi bral evangelij v slovenskem jeziku. Sinček res štrajka in se vsede. Pripomniti moramo, da je ta božja služba obenem tudi šolska maša. Ko ga pa nadzorujoči g. učitelj opozori, da se mora pri čitanju sv. evangelija stati, mu odgovori, da mu je mati zapovedala, da on ne sme pri čitanju sv. evangelija v slovenskem jeziku vstati. Lepe reči, dragi bralec, se godijo pri nas. Raje bi pobožna janičarka poučila svojega sina, da je Bog zaukazal sv. evangelij vsem narodom oznanjevati, da ga vsi razumejo, če pa tega sama ni vedela, naj

bi tedaj vprašala č. g. Almerja, kateheta, ki zahaja k tej družini v njihov dom, takozvani »deutsches Haus«, na obed. — Črevljarskemu mojstru Medvedu smrdi sv. evangelij v slovenskih besedah, kronice Slovencev pa gotovo ne! — Zadnjo nedeljo, dne 15. t. m. se je tudi obesil na vrh v Velikovškem nasipu »Šelmgrabnu« učenec Zechner, ki se je že dalj časa učil črevljarske obrti pri Medvedu. Žalostno! Najedel se je pač sira in kruha ter duševnega strupa, ki mu ga je podajalo varuštvo »Lehrlingshorta« ob nedeljah namesto popoldanske božje službe. — Pri Medvedu doma pa — »janičarstvo«. Pač lepi sadovi prihajajo iz »Lehrlingshorta«. Ubogi mladenič je pač nesrečno prišel v take roke. Zatorej starši in varuhi, pazite, kam da daste svoje otroke k učenju.

Velikovec: Kako se nemški »freisinn« izgovarja. Članek v zadnji številki »Mira« je ves velikovski »fortšrit« razburil. Seveda so skušali isti gospodje v štimcah stvar prikriti, namreč da niso nameravali oponašati čast. gosp. p. Elpidija, toda ni se jim posrečilo. Štimce z dne 14. t. m. pišejo: »Nosilec maske, pri popoldanskem sprevedu pustnih šem, napravljen kot redovnik »kapucin« nikakor ni hotel zasmehovati čast. p. Elpidija, ki je prišel na Korosko, proučevati v protialkoholnem gibanju, ampak on ga šele prav časti! — Pa kdo jim kaj takega verjame — gotovo še dopisnik sam sebi ne verjame, a mi prebivalci iz Velikovškega okraja prav dobro poznamo tistega gospoda na »magistratu«, ki seveda časti redovnike in patre pri glaških, ko se pozno napoti vinjen proti svojemu domu. — Toda k temu ne bomo molčali, da bi kdo zasmehoval cerkvene obrede, tak gospod na »magistratu« — ki se pusti pitati od občinskih davkoplačevalcev, čeravno ima že itak velik »penzion« in tako le odjeda drugim kruh, še celo ne! — Na pustno nedeljo zvečer se je udeležil tudi veselice šem (»Maskenballa«) neki tukajšnji trgovec v duhovniški obleki. Vidite torej, kako ti častijo Boga in sveto vero! — Sploh so bili že udeleženci veselice ogorčeni proti takemu nastopanju. Kmetje pozor! Pokažimo, da se ne pustimo z nami in z našim najdražjim zakladom, iz svete vere in cerkvenih obredov norčevati — pokažimo, da smo mi ljudje, narod, ki si ne pusti kaj takega dopasti. Spomnimo se naših slavnih pradedov, ki so živeli prvi na naših tleh. Združimo se, pokažimo tem ljudem, od koder so privandrali!

Sinčavas. (Neumna šala.) Ponoči od ponedeljka na torek so orožniki prijeli na tukajšnjem kolodvoru Bošnjaka, ki je v Pliberku bil smrtno zabodel mesarskega pomočnika. Bošnjak je na sejmu prodajal svoje pipe, nožke in palice, pa mu je držaj za cigarete padel na tla. Mesarski pomočnik mu ga pohodi in zdrobi; nato zahteva Bošnjak plačila in dobi od surovega fanta zaušnico. Nato kar potegne enega izmed nožev in zabode fanta, da je poldrugo uro za tem umrl.

Dobrlavas. (Vlomilec.) V Taurerjevo stanovanje je ponoči od 19. na 20. t. m. vlomil tat in je odnesel trgovskemu pomočniku 800 kron v gotovini, novo obleko, zlato uro in verižico. Pomočnik je bil ravno ta dan dobil toliko denarja in nekdo je moral vedeti, da ga ima. Uzmoviča še nimajo, pa se obrača sum na nekoga in je upati, da se predrzni tat izroči rokam pravice.

Želinje pri Velikovcu. Umrla je dne 7. t. m. v deželni bolnišnici v Celovcu Elizabeta Trapič, podomače Žlemarjeva, v Štriholčah. Služila je kot strežnica in je nalezla tifus ali legar, ki jo je spravil v cvetju mladosti, 22 let staro, v zgodnji grob. Vse jo je poznalo kot zelo pridno, pošteno in pobožno dekle. Dalj časa je tudi z veseljem pela na našem želinjskem cerkvenem koru. V kratkem času petih let je ljubi Bog poklical k Sebi v večnost že tri naše cerkvene pevke, vse tri izvrstna, poštena dekleta. Prva je bila Šitlarjeva Uršula, druga Petrova Matilda in tretja rajna Elizabeta. Tako da je našega organista in pevce že skoro strah. »Do tretjega gre rado,« naj bi bilo tedaj sedaj zadosti. Rajni Elizabeti pa podeli neskončno dobrotljivi Bog v družbi Marije, katero je zelo častila, in vseh zveličavnih duhov, uživati nebeško veselje!

Iz velikovškega okraja. Nagele je sklical shod svojih zaupnikov na Mostič v

soboto, dne 8. t. m., in govoril o svojem delovanju kot poslanec. Kmečke občine velikovškega okraja so mu namreč zaradi nasprotovanja glede vzhodne železnice izrekle nezaupnico. Na shodu so ga nekateri zaupniki zaradi vzhodne železnice, kateri Nagele nasprotuje, ostro prijekali, med njimi najbolj grebinijski Manner in mostiški Scheriau. Ker pa so Nemci iz starodvorskega okraja držali z Nageletom, so se slednjič vendar pobotali, da ni bilo treba odložiti mandata. Bi bile tudi nevarne nove volitve sedaj.

Medgorje pri Podkloštru. Zadnjo »brentico« je nagibal pretekli teden komaj 22letni delavec Janez Petrič; pijanega pa je bil povozil vlak — nedaleč stran so še našli z nekaj vsebine zloglasno, pogubonosno steklenico žganja. Strašna posledica pitja!

Šmarjeta pri Velikovcu. (Sprememba posestva.) Lepo in obširno Tonicovo kmetijo v Tinjah je kupil na dražbi zvest našinec Janez Kotnik, podomače Fikej, v Šmarjeti in se tja preselil. Želimo mu na novem domu obilo sreče in božjega blagoslova. Njegovo dosedanje posestvo, Fikejeva kmetija v Šmarjeti, je na prodaj.

Velikovec. (Moj zagovor.) Od več strani sem bil opozorjen, da se je neki »kulturonosec« v Bauernzeitung pred nedavnim z gnojnimi vilami spravil nad mojo osebo, dolžeč me kot dopisnika člankov iz Velikovca v 9. in 10. številki »Mira« in očitajoč mi vse mogoče in nemogoče reči. Temu nasproti izjavljam, da je pod mojo častjo, na napade od te strani odgovarjati, pač pa bi se čutil užaljenega, če bi me taki listi hvalili. Moj prapor je čist, pa tudi toliko vzvišen, da ga strupene pušice luterške Bauernzeitunge ne morejo doseči. Kar sem, ostanem, in za svoje delovanje sem vsikdar pripravljen dajati odgovor pristojni oblasti, nikdar pa ne nasprotnikom Cerkve in slovenskega naroda. V Velikovcu, dne 24. marca 1914. Ivan Žel, kanonik. — (Značilno je, da so nasprotniki prepričani, da so s sedanjimi šolami naše ljudstvo tako potrapali, da razen duhovnikov nihče ne zna več pisati v svojem maternem jeziku. Hvala Bogu, da temu ni tako, tudi v Velikovcu ne. Op. uredn.)

**Če gospodinja ne ve,
katero primes najvzame
k zrnati kavi, naj
poskusi Kathreinerjevo
Kneippovosladno kavo.**

**Popolnoma bo
zadovoljna.**

Pri poskusu je paziti, prosim, na predpis za kuhanje. Dobi se povsod. Kdor hoče kaj natančnejšega čitati o tej kavini pijaci, naj piše Kathreinerjevim tvornicam za sladno kavo d. dr., Dunaj 1., Annagasse št. 8.

Najnovejše pasijonske igre v Frechtlovem celovškem reform - kino.

Danes se začenjajo tukaj predstave tega velikanskega filma, o katerem je »Wiener Tagblatt« z dne 24. svečana poročal sledeče: Čudežen uspeh kinematografije. Življenje Jezusa Kristusa. Pred krogom povabljenih gostov, med katerimi so bili zastopniki dunajske duhovščine, mnogoštevilnih članov plemstva in pripadniki višjega uradništva in boljše družbe, se

je vršila včeraj v Beethovnovi dvorani predstava velikanskega filma »Življenje Jezusa Kristusa«. Predstava tega filma, ki so ji prisostvovali kot zastopnik kneza in nadškofa kanonik Schöpfler, kot zastopnika dunajskega mesta podžupan Hoff in mestni svetnik Klotzberg, je na došle napravila utis resnične umetnosti. Podoba, katere predstavljanje traja skoro dve uri, je pa tudi najlepše, kar se je dozdale nudilo na polju umetniške kinematografije. Vseskozi kolorirane, vidimo mimo nas romati celo vrsto krasnih podob. Kar se je tu ustvarilo v živi podobi, je podobno mojstrskim delom slavnih slikarjev, in bolj živo in pretresljivo kakor v tej filmovi podobi je žalostno, v srce segajoče življenje božjega Sina bilo pač težko kdaj še predočeno. Tvrška Pathé Frères, v katere ateljeju je bila podoba napravljena, se je seveda posluževala največjih sredstev, ki so moderni kinematografiji na razpolago in je spravila na filmov oder toliko reči, kakor se je dozdale težko kje videlo. — Župnik Alfred Hoppe, ki je spisal uvod k brošuri, ki se je izročila posestnikom te poizkusne predstave, pravi med drugim o delu tvrške Pathé Frères: »Scenerija in razporedba. V tej zadevi se naravnost očarujoče reči dosega. Brilantne barve prevzamejo pogled, slikovita ozadja očarajo, množina nastopajočih oseb vzbuja občudovanje in začudenje. Opozoriti je zlasti na to, da je več prizorov aranžiranih po znanih mojsterskih slikah. Kar se tiče najboljših delov filma, se nam zdi, da tisti, ki je le enkrat videl prizor pri vodnjaku, hojo skozi puščavo, hojo po morju in posamezno podobo »Ecce homo«, ponese s seboj utise, ki jih vse svoje življenje ne pozabi.«

Steckenpferd- Illijnomlečnato milo

stej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Prevalje.

Naše katoliško delavsko društvo je imelo zadnjo nedeljo mesečno zborovanje. Govoril je domači kaplan g. Josip Feinik o minulem stavkanju stavcev. Razložil je jasno, kako so socialnodemokratski voditelji gnali svoje delavce v boj, v katerem so si pridobili veliko neuspehov. — Društveni tajnik je nato razložil pomen in moč tesne organizacije celega jugoslovanskega delavstva v Jugoslovanski strokovni organizaciji. Kljub še kratkemu obstanku J. S. Z. je zbrala že veliko delavcev v svojem okrilju. Opozarjal je, naj tudi domači delavci iz Leš in Guštanja pristopijo zraven in že tedaj se je oglasilo precej delavcev, ki so voljni pristopiti. Ko bomo imeli ustanovni shod, pridite v prav obilnem številu in pristopite v najmočnejšo katoliško delavsko organizacijo, v Jugoslovansko strokovno zvezo, ki bo gotovo močni protiutež socialne demokracije.

Št. Vid v Podjuni.

Na praznik Marijinega oznanjenja so tudi naši vrli šentvidčani ustanovili izobraževalno društvo. Pri Viltežniku se je zbralo toliko ljudi, da so bili prostori vse premali. G. Smodej iz Celovca je razložil zborovalcem pomen in namen izobraževalnih društev, iz katerih pohajajo naše slovenske krščanske armade. Zborovalci so bili za društvo kar navdušeni. Mladeniči so zapeli več lepih pesmi. Tudi mešan zbor se je izkazal. V odbor so izvolili same vrle može in fante. Bog živi naše najnovejše društvo, ki je pri krstu dobilo ime »Danica«!

Društvena naznanila.

Borovlje. Katoliško slovensko izobraževalno društvo za Borovlje, Podljubelj in okolico priredi na nedeljo, dne 29. sušca, ob 4. uri popoldne v Delavskem domu v Podljubelju ženski shod. Na sporedu so trije govori, dva govornika prideta iz Celovca. Žene in dekleta, pridite gotovo! Odbor.

Društvo »Vrinarska šola« ima svoj letošnji občni zbor v Škofji Loki dne 7. malega travna v kavarni »Plantarič« ob 7. uri zvečer.

Celovška podružnica »Slovenskega šolskega društva v Celovcu« ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 4. aprila, ob 8. uri zvečer v hotelu Trabesinger z navadnim dnevnim redom. Udje in gostje, po udih upeljani, se vabijo.

Romanje na Sveto goro pri Gorici. Slovenska krščansko - socialna zveza za Koroško priredi kot vsako leto tudi l. 1914. ljudsko romanje na Sveto goro, in sicer na 3. nedeljo po Veliki noči. Najeli smo poseben vlak, tako da se vozimo z nižanimi cenami. Pohitimo zopet na krasni jug med naše mile brate Goričane, ki bodo priredili na ravno isto nedeljo svoje romanje na Sveto goro in nas bodo radostno pozdravili na tleh, posvečeni mili Materi božji. Odpejemo se v soboto, dne 2. majnika t. l., in sicer:

	Odhod	Prihod nazaj	Cene	
iz Celovca	10 ^h 35'	6 ^h 44'	K 7—	} Za vožnjo sem in tja.
iz Vetrinja	10 ^h 40'	6 ^h 39'	K 7—	
iz Kotmarevesi	10 ^h 48'	6 ^h 33'	K 7—	
iz Žihpolj	10 ^h 55'	6 ^h 28'	K 6-50	
iz Svetnevasi	11 ^h 05'	6 ^h 08'	K 6—	
iz Sv. Janža	11 ^h 10'	6 ^h 02'	K 6—	
iz Bistrice v Rožu	11 ^h 17'	5 ^h 55'	K 5-50	
iz Podgorij	11 ^h 31'	5 ^h 44'	K 5-50	
iz Področice	11 ^h 45'	5 ^h 35'	K 5-20	

Slov. kršč. soc. zveza za Koroško.

Sveta vojska.

Darovi protialkoholni zvezi Sveta vojska: Neimenovana 18 kron. — Neimenovana 5 K 7 vin. — Dar »Bogoljuba« 5 K. — Katarina Kirn 2 K 40 vin. — Franc Borc 2 K. — Ortl Tončka 100 K. — Roza Slana 2 K. — Ubožni sklad mesta Ljubljana (za skrbstvo 30 kron. — Skupni znesek 146 K 65 vin.

Beli vrani. Gotovo se malokdaj sliši, da bi bil kak voznik abstinent. In vendar. Sveti vojski sta se priglasila kot popolna abstinenta gg. I. A. in F. M., izvoščka v Ljubljani. Tovariši vozniki, posnemajte jih!

Izmed protestantskih duhovnikov v Švici je več kot ena tretjina popolnih abstinentov: okroglo 450. Posebno med naraščanjem se opaža živahno gibanje. Zdravnikov abstinentov šteje Švica 137.

Treznost angleške armade, ki jo krepko podpirata feldmaršala lord Methuen in lord Roberts, narašča vsak dan. Po statistiki generalnega zdravnika Evatt šteje angleška armada danes 64.000 popolnih abstinentov. Zdravstveno stanje armade je ugodno. Lord Methuen potrjuje, da ima najboljše vojake pri polkih, ki izkazujejo največ abstinentov.

Norveška državna vlada za treznost. Norveška država že več let krepko podpira protialkoholni boj. V ta namen je dala od leta 1900—1910 12.000 K, od leta 1910—1912 16.200 kron, leta 1912. in 1913. pa 20.000 K. Poleg teh podpor je podpirala gmotno tudi prirediteljev protialkoholnega kongresa in zidavo zdravilišč za alkoholike. In pri nas?

Cerkvene vesti.

Umrli so dekan Jož. Palle v Zg. Beli, in častni kanonik Karol Oppelt, vpokojeni župnik v Mühlendorfu. — Razpisana je župnija Zgornja Bela do 2. majnika.

Nastavljena sta semeniška duhovnika Josip Jojsten kot kaplan v Volšbergu in Florentin Lücke v Greifenburgu. — Investiran je bil 24. t. m. na župnijo Kotlje č. g. Jan. Katrik, provizor istotam.

Nevarno obolel je župnik Jörg v Greifenburgu.

Gospodarske stvari.

Gospodinjska šola na Vrhniki konča polletni zimski tečaj koncem meseca aprila, katerega je obiskovalo 20 gojenk. Nove gojenke se sprejemajo za polletni tečaj do 20. aprila. Šola za imenovane gojenke se prične dne 1. marca in traja do 25. oktobra. Gojenke tega tečaja stanujejo v zavodu in plačajo za hrano ter stanovanje in perilo 30 kron mesečno. Gojenke se učijo v tej šoli vsega, kar potreba dandanes znati vsaki dobri gospodinji. Polletni letni tečaj ima posebno to prednost, ker imajo gojenke poleg teoretičnega pouka tudi praktični pouk v gotovih predmetih, kar pa v zimskem teča-

ju ni mogoče. Stroški za ta tečaj so tako majhni, da dá vsak pameten gospodar lahko svojo hčer z majhnimi stroški izobraziti, kar ji je bolj koristno, kakor velika dota, katere morda ne zna prav rabiti. Prednost za sprejem imajo one gojenke, ki so se morale lansko leto vsled pomanjkanja prostora odkloniti. V zavod se pod nobenim pogojem ne bo sprejelo več kot 20 gojenk, vsled tega se naj taiste, ki nameravajo obiskovati šolo, kar najhitreje prigrasijo. Naj nikar ne čakajo zadnjega trenutka, da bi jih potem vodstvo moralo odkloniti, kar mu je seveda zelo neljubo. Nadaljna pojasnila daje vodstvo deželne kmetijske gospodinjske šole na Vrhniki.

Loterijske številke.

Gradec, 18. marca:	87	79	32	54	19
Brno, 18. marca:	80	60	68	39	33
Linc, 21. marca:	18	39	28	86	46

Tržne cene v Celovcu

18. marca 1914 po uradnem razglasu!

Blago	100 kg				80 litrov (biren)			
	od		do		K	v		
	K	v	K	v				
Pšenica	—	—	—	—	—	—		
Rž	18	32	19	75	11	39		
Ječmen	20	—	21	62	13	—		
Ajda	23	20	*26	80	12	—		
Oves	14	72	16	16	5	60		
Proso	—	—	—	—	—	—		
Pšeno	—	—	35	14	22	—		
Turščica	18	48	19	60	10	60		
Leča	—	—	—	—	—	—		
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—		
Repica (krompir)	6	—	7	20	2	88		
Deteljno seme	190	—	205	—	—	—		
Seno, sladko	9	20	11	—	—	—		
„ kisló	7	—	9	—	—	—		
Slama	7	20	8	40	—	—		
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—		
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—		
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—		
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	40	—	—		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—	—	—		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30	—	—		
„ sur. 1 „	1	90	2	10	—	—		
Svinjska „mast“ 1 „	2	20	2	40	—	—		
Jajca, 1 par	—	13	—	20	—	—		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—		
Race	—	—	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ²	12	80	3	30	—	—		
30 „ „ mehka, 1 „	12	50	3	—	—	—		
Živina	Počrez		100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
	od do		živa		zaklana			
	v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—	
Biki	310	—	—	—	—	1	1	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	290	324	—	—	—	20	12	
Junci	210	270	—	—	—	24	16	
Krave	220	380	—	—	—	52	24	
Telice	236	—	—	—	—	2	1	
Svinje, pitane	—	—	148	150	17	17	17	
Praseta, plemena	16	54	—	—	—	370	310	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	—	

* Za seme.

Lepo posestvo v bližini Št. Tomaža pri Celovcu se takoj proda. Več pove posestnik v Domačni vasi št. 8, pošta Škofjivdor.

Obhajilne podobe za prvo sv. obhajilo ima krasne v zalogi trgovina papirja v hotelu Trabesinger v Celovcu. Prosimo vse čč. gg. katehete, naj blagovolijo takoj naročiti.

Krasne razglednice »Ustoličenje koroških knezov« je založila »Slov. kršč. soc. zveza«. Razglednice so najfineje izdelane, kar jih je dozdaj »Zveza« založila, in stane komad 12 vin. 100 komadov 10 kron. Dobijo se v trgovini papirja v hotelu Trabesinger v Celovcu.

Za Veliko noč priporoča različno lončeno posodo za pecivo prav poceni lončar J. Wiesauer, Celovec, Živinski trg št. 9.

Radovedna naročnica. Radovednost je blaga lastnost, če ji je namen ohranitev blagostanja lastne družine in radi naznanimo tukaj preizkušeno sredstvo zoper pehanje v ramah, stiskanje v prsih, težko sapo in bolečine v prsih: Fellerjev protinahodni zeliščni esenc-fluid z znamko »Elza-fluid«, ki lušči sliz in lajša, pomaga izkašljevati in ga rabijo in priporočajo mnogoteri zdravniki. Za 5 kron dobite franko 12 steklenic od lekarnarja E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67. Hrvatsko. — Ravnotam dobivate tudi Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z znamko Elza-kroglice, ki jih morete dati tudi otrokom, ne da bi se vam bilo treba bati draženja črev in da bi se privadili, kakor pri mnogih novejših odvajalnih sredstvih, 6 škatljic tega nalahko, pa sigurno odvajajočega sredstva stane 4 krone franko.

Posestvo prodaja vdova zaradi mladoletnih otrok prav po vredni ceni v Goricah, občina Medgorje. Okoli 37 oralov sveta, redi se lahko 12 goved in 3 konje, hiša je v dobrem stanu, hlev obokan, poljedelski stroji itd. — Več pove Marija Maček po domače Hanzl v Goricah, pošta Zrelc-Medgorje pri Celovcu na Koroškem.

Dobro ohranjen štedilnik, srednje velikosti, je prav poceni naprodaj. J. Wiesauer, lončar, Celovec, Živinski trg št. 9.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Posojilnica v Globasnici

r. z. z. n. z.

vabi na svoj

redni občni zbor

dne 5. aprila 1914 ob 3. uri popoldne v posojilniški pisarni

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računa za leto 1913.
3. Sklepanje glede čistega dobička.
4. Volitev odbora in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vljudno vabi

odbor.

Celovski kinematograf

Celovec, Schulhausgasse 25.

Od ponedeljka 30. marca do nedelje 5. aprila 1914

se vršijo predstave izjemoma ob delavnikih prva ob 3. uri pop.; druga ob 5. uri in tretja ob 8. uri. V nedeljo je 5 predstav, in sicer prva ob 10. uri, druga ob 2., tretja ob 4., četrta ob 6. in peta ob 8. uri

Ob delavnikih se je nastavila ob 3. uri popoldanska in v nedeljo ob 10. uri dopoldanska predstava, da dobi tudi ljudstvo z dežele in mladina priložnost, da si ogleda to čudežno delo.

Novosti! Ne zamenjajte s tukaj že pokazano pasijonsko igro. **Novosti!**

Največji filmov izdelek vseh časov!

„Najnovejše pasijonske igre“

napravljen v Jeruzalemu in na svetih mestih v Palestini.

Življenje Jezusa Kristusa.

Kinematografska uprizoritev mladostne dobe, javnega življenja in trpljenja Kristusovega, v šestih oddelkih.

Kolorirano!

Kolorirano!